

การประกันคุณภาพการศึกษาอาชีวศึกษา

ความหมาย

การประกันคุณภาพการศึกษาอาชีวศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนด มาตรฐานคุณภาพการศึกษาอาชีวศึกษา โดยมีระบบและกลไกควบคุม ตรวจสอบ และการประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพตามที่ กำหนดไว้มากน้อยเพียงไร เพื่อเป็นหลักประกัน สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ ผู้เรียน ผู้ปกครอง สถานประกอบการ ประชาชน และ สาธารณะชน ได้มั่นใจว่าสถาบันอาชีวศึกษานั้นๆ สามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

ความเป็นมา

การประกันคุณภาพการศึกษาระดับ อาชีวศึกษาได้เริ่มดำเนินการอย่างเป็นระบบจาก การประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่ง ชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีสาระสำคัญส่วนหนึ่ง ก็คือ การให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข และการกำหนดให้มีระบบการ ประกันคุณภาพภายใน และภายนอกสถาน ศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้มีการกำหนด นโยบายการประกันคุณภาพเพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา ต่อมาพระ ราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้ หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่ง

ของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนิน การอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา และรองรับการประเมิน คุณภาพภายนอก สำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษาจึงต้องส่งเสริม สนับสนุนให้สถาบัน อาชีวศึกษาในสังกัดทุกแห่งให้มีการพัฒนาระบบ และกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อ เป็นเครื่องมือในการรักษาและพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่เป็น มาตรฐานมีความเป็นสากลเพื่อเป็นการยกระดับ มาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพให้เป็น ที่ยอมรับในระดับนานาชาติ อันจะเป็นผลดีต่อทั้ง ผู้เรียนและคณาจารย์ ตลอดจนสถานศึกษาเองใน การแสวงหาความร่วมมือจากต่างประเทศในระยะ ยาว(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549)

การประกันคุณภาพการศึกษาถือว่าเป็นห่วง โซ่ที่สำคัญของการบริหารจัดการของสถานศึกษา ที่ต้องการบรรลุเป้าหมายของการศึกษาที่แท้จริง ฉะนั้นจึงต้องมีการพัฒนากลไกและระบบด้วยการ สร้างกิจกรรมหรือขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ที่ มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยบุคลากร ทรัพยากร กฎเกณฑ์ มาตรการ แนวปฏิบัติ และปัจจัยต่างๆ เพื่อให้เกิดการ ควบคุมคุณภาพ (quality control) การตรวจสอบ คุณภาพ (quality audit) และการประเมินคุณภาพ (quality assessment) ผู้ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้อง มีความรู้และความเข้าใจอย่างแท้จริงถึงหลักการ

ดังกล่าวเพื่อการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา
 อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความหมายที่เกี่ยวข้องกับ
 การประกันคุณภาพการศึกษาอาชีวศึกษา มีดังนี้
 คุณภาพ(quality) หมายถึงหลายคนยังมี
 คำถามอยู่ในใจว่าความหมายที่แท้จริงของคุณภาพ
 นั้นหมายถึงอะไร แต่ในยุคไซเบอร์อย่างเว็บไซต์
 กูเกิล (google) นั้นจะให้คำตอบเรามากกว่า
 3 ล้านกว่าเว็บไซต์ ถ้าต้องอ่านความหมายให้
 หหมดก็คงต้องใช้เวลาหลายปี ในที่นี้จึงขอสรุป
 ความหมายที่ผู้รู้ที่ได้ให้ไว้ อาทิ ความเหมาะสม
 กับการให้ เป็นไปตามความต้องการของลูกค้า
 เป็นไปตามมาตรฐาน การทำให้เกิดความพึงพอใจ
 ของลูกค้า การอยู่เหนือความพึงพอใจของลูกค้า
 ลักษณะที่ดีเด่นของคนหรือสิ่งของ(พจนานุกรม
 ราชบัณฑิตยสถาน,2542) หรืออย่างองค์กร
 มาตรฐานสากล (ISO) ไม่ได้ให้ความหมายของคำ
 ว่าคุณภาพว่า “The totality of characteristics
 of an entity that bear on its ability to satisfy
 stated and implied needs”. จากความหมาย
 ดังกล่าวจะเห็นว่าคุณภาพนั้นจะให้ความสนใจใน
 ความต้องการหรือพึงพอใจของลูกค้า

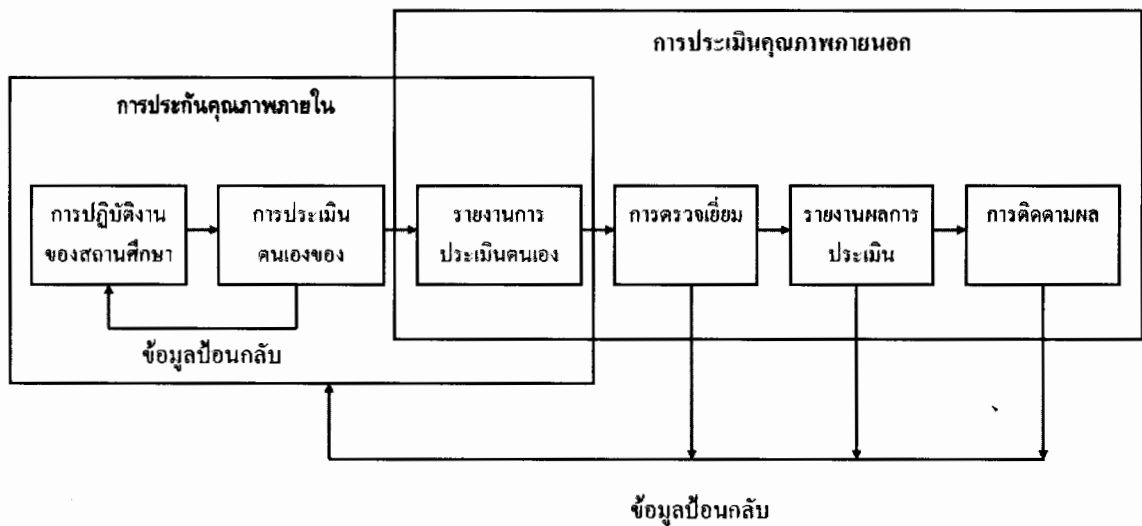
คุณภาพการศึกษา(education quality)
 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปณิธาน
 และภารกิจของการจัดการศึกษา ตามนโยบายการ
 พัฒนาการศึกษาของประเทศ ตลอดจนปณิธาน
 และภารกิจเฉพาะในการจัดการศึกษาของแต่ละ
 สถาบัน

คุณภาพการศึกษาอาชีวศึกษา (vocational

education quality) จะเน้นในเรื่องของมาตรฐาน
 และผลการจัดการของสถานศึกษา หรือคุณลักษณะ
 ต่าง ๆ ก็ล้วนแต่พัฒนามาจากความต้องการและ
 ความพึงพอใจของลูกค้าของระบบการศึกษา
 (หมายถึงประชาชนและผู้เรียน) ตามเจตนารมณ์
 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ
 การศึกษา, 2555)

การควบคุมคุณภาพ (quality control) การ
 ศึกษาอาจไม่ชัดเจนเหมือนกลุ่มอุตสาหกรรมหรือ
 กิจการโรงงาน ซึ่งเราสามารถประยุกต์ได้นิยาม
 คำศัพท์นี้ว่า การควบคุมคุณภาพการศึกษาหมายถึง
 การมีระบบและกลไกในแต่ละมาตรฐานของ
 คุณภาพเพื่อกำกับการดำเนินงานของสถาบันให้
 ได้ผล ตามดัชนีตัวบ่งชี้คุณภาพที่กำหนด โดย
 ขั้นตอนนี้คือจุดที่สถานศึกษาจะต้องกำหนดราย
 ละเอียดของแต่ละองค์ประกอบคุณภาพ อาทิเช่น
 บุคลากรควรมีลักษณะอย่างไร ทรัพยากรควรมี
 มากน้อยเพียงใด มาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็น
 อย่างไร ซึ่งเชื่อว่าหากดำเนินการให้เป็นไปตาม
 รายละเอียดดังกล่าว จะทำให้สถานศึกษาบรรลุ
 ตามดัชนีตัวบ่งชี้คุณภาพ ตัวอย่างเช่น การกำหนด
 คุณลักษณะของครู อาจารย์หรือผู้บริหาร ระเบียบ
 ปฏิบัติ การเรียนการสอน การสอบ เป็นต้น

การตรวจสอบคุณภาพ (quality audit) หมายถึง
 ถึงกระบวนการในการศึกษาวิเคราะห์ว่าสถาน
 ศึกษา มีระบบและกลไกในการกำกับและควบคุม
 คุณภาพ และได้ถือปฏิบัติ ตลอดจนมีผลการปฏิบัติ

ภาพที่ 1 ผังการเชื่อมโยงของการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก
ที่มา : (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2555)

ตามระบบและกลไกดังกล่าว หรืออาจจะอธิบายได้ว่าเป็น กระบวนการที่จะตัดสินใจว่าหน่วยงานใด มีการจัดระบบและกลไก ตามที่แจ้งไว้ว่าจะทำและทำได้หรือไม่ ตัวอย่างเช่น ผู้บริหารจัดตั้งกรรมการทำการตรวจสอบการเรียนการสอนของครูอาจารย์ ว่าได้ทำการสอนตามที่ได้อ้างแผนการสอนหรือไม่ มีคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบและการสอบว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้หรือไม่ เป็นต้น

การประเมินคุณภาพ (quality assessment) หมายถึง กระบวนการที่ต่อเนื่องมาจากการตรวจสอบคุณภาพ แต่ทั้งนี้จะเน้นการวิเคราะห์ผลเปรียบเทียบการดำเนินงานของสถานศึกษากับดัชนีตัวบ่งชี้คุณภาพในทุกมาตรฐานของคุณภาพว่าการดำเนินงานเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานการศึกษา มากน้อยเพียงใด โดยภาพรวมเมื่อได้มี

การใช้ระบบประกันคุณภาพแล้ว สถานศึกษานั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงในเชิงคุณภาพมากน้อยเพียงใด มาตรฐานการอาชีวศึกษา (vocational education standard) หมายถึง ข้อกำหนดในการจัดการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นเกณฑ์ในการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา โดยใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา อันเป็นกลไกสำคัญในการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามที่ต้องการ

ข้อกำหนด (requirements) หมายถึง ข้อกำหนดที่กำหนดให้สถานศึกษา มีการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา

ตัวบ่งชี้ (Key Performance Indicator : KPI) หมายถึง ตัวประกอบ ตัวแปร ค่าที่สังเกตได้ ซึ่ง

ใช้บ่งบอกสถานภาพหรือสะท้อนถึงลักษณะของ ทรัพยากรในการดำเนินงาน หรือผลการดำเนินงาน ในการจัดอาชีวศึกษาตามข้อกำหนด และใช้เป็นตัวตัดสินความสำเร็จหรือคุณค่าการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงานที่ได้รับ

การประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกของการอาชีวศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก (Internal Quality Assessment :IQA & External Quality Assessment :EQA) จะเชื่อมโยงกันด้วยมาตรฐานการศึกษาสถาบัน การอาชีวศึกษา มาตรฐานการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับสิ่งที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ประเภทและพันธกิจของสถาบัน การอาชีวศึกษา ดังภาพที่ 1

การประกันคุณภาพภายใน จะประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของ สถานศึกษาเอง และมีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก หน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้ประเมิน ภายใต้การ กำกับตามตัวบ่งชี้จากสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมิน ระบบและกลไกตามมาตรฐาน 6 มาตรฐาน ตาม ตัวบ่งชี้ (Key Performance Indicator : KPI) 34 ตัว และให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาคุณภาพ

(จุดเด่น,จุดที่ต้องปรับปรุงและข้อเสนอแนะ) ซึ่ง ตัวบ่งชี้จะครอบคลุมทุกองค์ประกอบคุณภาพตาม กฎกระทรวง พ.ศ.2546 ตอบสนองเจตนารมณ์แห่ง พ.ร.บ. 2542 ของมาตรฐานการศึกษาของชาติและ มาตรฐานการอุดมศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นงานที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายใน เป็นการตรวจสอบเบื้องต้นจากรายงานประจำปี รายงานการประเมินตนเอง และรายงานอื่นๆ อัน เป็นผลจากการประกันคุณภาพภายในของสถาบัน การตรวจสอบข้อมูล เอกสาร หลักฐานและการ ตรวจเยี่ยมสถาบัน โดย “ผู้ประเมินภายนอก” ที่ สมศ. (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา) ให้การรับรองเป็นผู้ดำเนินการ ตามกระบวนการแล้วรายงานผลการประเมินกับ สมศ. เพื่อนำไปสู่การรับรองคุณภาพและมาตรฐาน ของสถาบันให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายในการอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้มาตรฐาน การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 เพื่อการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา สำหรับเป็นเป้าหมายของการจัดการอาชีวศึกษา ทั้งภาครัฐและ เอกชน ซึ่งมาตรฐานการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การจัดการอาชีวศึกษา มีจำนวน 7 มาตรฐาน 35 ตัวบ่งชี้ และส่วนที่ 2 การฝึกอบรมวิชาชีพ มีจำนวน 1 มาตรฐาน 10 ตัว

บ่งชี้ รวมทั้ง 2 ส่วน จำนวน 8 มาตรฐาน 45 ตัวบ่งชี้ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกด้านอาชีวศึกษา รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549-2553) ของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และเพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ได้แก่(สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ 2555)

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไป

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการ หน่วยงาน ชุมชน ที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ร้อยละของผู้เรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา(V-NET) ตั้งแต่ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติขึ้นไป

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ร้อยละของผู้เรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา(V-NET) ตั้งแต่ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติขึ้นไปในกลุ่มวิชาภาษาอังกฤษ

ตัวบ่งชี้ที่ 6 ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบมาตรฐานอาชีพของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพหรือหน่วยงานที่คณะกรรมการประกัน

คุณภาพภายในการอาชีวศึกษารับรอง

ตัวบ่งชี้ที่ 7 ร้อยละของผู้สำเร็จตามหลักสูตรเทียบกับแรกเข้า

ตัวบ่งชี้ที่ 8 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ หรือศึกษาต่อภายใน 1 ปี

ตัวบ่งชี้ที่ 9 ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการ หน่วยงาน หรือสถานศึกษา หรือผู้รับบริการที่มีต่อคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 10 ระดับคุณภาพในการใช้และพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการหรือประชาคมอาเซียน

ตัวบ่งชี้ที่ 11 ระดับคุณภาพในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา

ตัวบ่งชี้ที่ 12 ระดับคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา

ตัวบ่งชี้ที่ 13 ระดับคุณภาพในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชา

ตัวบ่งชี้ที่ 14 ระดับคุณภาพในการฝึกงานมาตรฐานที่ 3 การบริหารจัดการอาชีวศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 15 ระดับคุณภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือวิทยาลัย

ตัวบ่งชี้ที่ 16 ระดับคุณภาพในการจัดทำแผนการบริหารจัดการสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 17 ระดับคุณภาพในการพัฒนา

สถานศึกษาตามอัตลักษณ์	จัดการโครงการ สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์หรือ
ตัวบ่งชี้ที่ 18 ระดับคุณภาพในการบริหาร	งานวิจัยของผู้เรียน
งานและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	ตัวบ่งชี้ที่ 29 ระดับคุณภาพในการบริหาร
ตัวบ่งชี้ที่ 19 ระดับคุณภาพในการบริหาร	จัดการโครงการ สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์หรือ
จัดการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา	งานวิจัยของครู
ตัวบ่งชี้ที่ 20 ระดับคุณภาพในการบริหารความ	
เสี่ยง	มาตรฐานที่ 6 การปลูกฝังจิตสำนึกและเสริม
ตัวบ่งชี้ที่ 21 ระดับคุณภาพในการจัดระบบดูแล	สร้างความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก
ผู้เรียน	ตัวบ่งชี้ที่ 30 ระดับคุณภาพในการปลูกฝัง
ตัวบ่งชี้ที่ 22 ระดับคุณภาพในการพัฒนาและ	จิตสำนึกด้านการรักชาติ เทิดทูนพระมหากษัตริย์
ดูแลสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ของสถานศึกษา	ส่งเสริมการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระ
และการใช้อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ	มหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และทะนุบำรุงศาสนา
โรงฝึกงาน ศูนย์วิทยบริการ	ศิลปะ วัฒนธรรม
ตัวบ่งชี้ที่ 23 ระดับคุณภาพในการบริหาร	ตัวบ่งชี้ที่ 31 ระดับคุณภาพในการปลูกฝัง
จัดการวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และคอมพิวเตอร์	จิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ตัวบ่งชี้ที่ 24 ระดับคุณภาพในการพัฒนาครู	ตัวบ่งชี้ที่ 32 ระดับคุณภาพในการส่งเสริมด้าน
และบุคลากรทางการศึกษา	การกีฬาและนันทนาการ
ตัวบ่งชี้ที่ 25 ระดับคุณภาพในการบริหารการ	ตัวบ่งชี้ที่ 33 ระดับคุณภาพในการปลูกฝัง
เงินและงบประมาณ	จิตสำนึกด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ที่ 26 ระดับคุณภาพในการระดม	มาตรฐานที่ 7 การประกันคุณภาพภายใน
ทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษากับเครือข่าย	ตัวบ่งชี้ที่ 34 ระดับคุณภาพในระบบการ
ทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ	ประกันคุณภาพภายใน
มาตรฐานที่ 4 การบริการและวิชาชีพ	ตัวบ่งชี้ที่ 35 ระดับคุณภาพในการดำเนินงาน
ตัวบ่งชี้ที่ 27 ระดับคุณภาพในการบริหาร	ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555
จัดการการบริการวิชาการและวิชาชีพ	มาตรฐานที่ 8 การจัดการฝึกอบรมหลักสูตร
มาตรฐานที่ 5 นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งาน	วิชาชีพระยะสั้น
สร้างสรรค์ หรืองานวิจัย	ตัวบ่งชี้ที่ 36 ระดับคุณภาพในการจัดทำ
ตัวบ่งชี้ที่ 28 ระดับคุณภาพในการบริหาร	แผนการบริหารจัดการการฝึกอบรมหลักสูตร

วิชาชีพพระยะสัน

ตัวบ่งชี้ที่ 37 ระดับคุณภาพในการใช้และพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สถานประกอบการ

ตัวบ่งชี้ที่ 38 ระดับคุณภาพในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา

ตัวบ่งชี้ที่ 39 ระดับคุณภาพในการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

ตัวบ่งชี้ที่ 40 ระดับคุณภาพในการระดมทรัพยากรในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

ตัวบ่งชี้ที่ 41 ร้อยละของครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ได้รับการพัฒนา

ตัวบ่งชี้ที่ 42 ระดับคุณภาพในการบริหารการเงินและงบประมาณ

ตัวบ่งชี้ที่ 43 ร้อยละของผู้สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีผลการฝึกอบรม 2.00 ขึ้นไป

ตัวบ่งชี้ที่ 44 ร้อยละของผู้สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรเทียบเท่ากับแรกเข้า

ตัวบ่งชี้ที่ 45 ระดับความพึงพอใจของผู้สำเร็จการฝึกอบรมที่มีต่อการนำความรู้ความสามารถไปใช้ประโยชน์

มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกการอาชีวศึกษา

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 38

กำหนดให้ สมศ. ทำการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ด้านการอาชีวศึกษา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม มีรายละเอียดดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2555)

ตัวบ่งชี้พื้นฐาน หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินภายใต้ภารกิจของสถานศึกษา โดยกำหนดตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินบนพื้นฐานที่ทุกสถานศึกษาต้องมีและปฏิบัติได้ ซึ่งสามารถชี้ผลลัพธ์และผลกระทบได้ดี และมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่พัฒนามาจากรอบแรกและรอบสอง ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่

1. ผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระในสาขาที่เกี่ยวข้องภายใน 1 ปี
2. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน
3. ผู้เรียนผ่านการทดสอบมาตรฐานทางวิชาชีพจากองค์กรที่เป็นที่ยอมรับ
4. ผลงานที่เป็นโครงการทางวิชาชีพ หรือสิ่งประดิษฐ์ของผู้เรียนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์
5. ผลงานที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์สร้างสรรค์ หรืองานวิจัยของครูที่ได้นำไปใช้ประโยชน์
6. ผลการให้บริการวิชาการและวิชาชีพที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะของผู้เรียน
7. ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง

8. ผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ และผู้บริหารสถานศึกษา

8.1 ผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา

8.2 ผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

9. ผลการใช้ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการ

10. ผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

11. ผลการบริหารความเสี่ยง

12. ผลการสร้างการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ

13. การพัฒนาสถานศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพภายใน

ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลผลิตตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา รวมถึงความสำเร็จตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสถานศึกษาโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและต้นสังกัด คือ ตัวบ่งชี้ที่

14. ผลการพัฒนาตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และจุดเน้นและจุดเด่นของสถานศึกษา

14.1 ผลการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษา

14.2 ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่น

ที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่

ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อ

ร่วมกันชี้แนะ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคมตามนโยบายของรัฐ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนตามกาล

เวลาและสภาพปัญหาสังคมที่เปลี่ยนไป โดยมีเป้าหมายที่แสดงถึงความเป็นผู้นำสังคมและแก้

ปัญหาสังคมของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนด้านความเป็นประชาธิปไตย ความมีวินัย ความรัก

ชาติ การทำนุบำรุงศาสนาเทิดทูนพระมหากษัตริย์

ค่านิยมความเป็นไทย การอนุรักษ์และสืบสานศิลปะและวัฒนธรรม สุขภาพร่างกายและจิตใจ

ความคิดสร้างสรรค์ และความพร้อมในการเป็นสมาชิกสังคมอาเซียน รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพ

ครู การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ การสร้างการมีส่วนร่วมและการขยายโอกาสทางการ

ศึกษาให้แก่ประชาชนทุกเพศทุกวัย ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียม ฯลฯ

ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่

15. ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

16. ผลการพัฒนาคุณภาพครู

17. การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้

18. การสร้างการมีส่วนร่วมและการขยาย

โอกาสทางการศึกษา

การจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปี ในแต่ละปี สมศ. จะ

ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการประเมิน
ภายนอกสถานศึกษา และผลการพัฒนาการศึกษา
ของสถานศึกษา รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคใน
การจัดการศึกษา เพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรี
รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และสำนักบ
ประมาณ เพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนด
นโยบายทางการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณ
เพื่อการศึกษา รวมทั้งเผยแพร่รายงานดังกล่าวต่อ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

สรุป
การดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา
อาชีวศึกษา เป็นการดำเนินงานที่ต้องสร้างและ
พัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง ที่จะต้องตอบโจทย์
คุณภาพที่ว่า “ความพึงพอใจของผู้เรียนและ
ประชาชน” อีกทั้งจะต้องสร้างให้ทุกคนในองค์กร
มีความตระหนักถึงคุณภาพอย่างแท้จริง ที่จะ
ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมแห่งคุณภาพที่ “ฝังใน
(embedded)” ของการทำงานประจำ ถือเป็น
ทิศทางของการทำงานที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับประกัน
คุณภาพการศึกษาทุกคนต้องการ

ธนรัตน์ แต้ววัฒนา

เอกสารอ้างอิง

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2555
จาก <http://rirs3.royin.go.th/dictionary.asp>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่ง
สินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.).

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2549). เกณฑ์การประเมินตนเองตามตัวบ่งชี้มาตรฐาน
การอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2548). คู่มือแนวดำเนินการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชนประเภทอาชีวศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมิน
ภายนอก(ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2555).
คู่มือมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.
กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2555). คู่มือการ
ประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2555-2558) ด้านการอาชีวศึกษาฉบับสถาน
ศึกษา(แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน พ.ศ. 2555). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรอง
มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).